

Trpovi su zakonom zaštićena vrsta

Zašto zakon štiti trpa

■ Napisao i snimio Boris Bulić

Mada ih u Jadranu živi 36 vrsta, kada spomenemo trpa najčešće mislimo na onog običnog, crnog, znanstvenog naziva *Holothuria tubulosa*, Gmelin 1788. Nalazimo ga od najplićih pličina do dubine i od 100 metara. Život provodi sporo gmižući po muljevito-pjeskovitom dnu proždirući sediment iz kojega izdvaja hranjive tvari. Poznat je po snažnom regenerativnom svojstvu. Naime, u slučaju opasnosti,

trp može izbaciti kompletnu utrobu koju je u stanju u kratkom vremenu u potpunosti obnoviti.

Trp kao Hausbrandt

Mnogi ga drže ješkom broj jedan jer naješkan lovi isključivo veću oboritu ribu poput podlanice, fratra, arbuna...

Mada se na prvi pogled čini da je u pitanju nekakav tajnoviti paradoks, činjenica je da tu zapravo nema nikakve mistike. Njegova uspješnost je lako objašnjiva. Bijela žila-

va pokožica koja se krije ispod vanjskog crnog plašta je toliko tvrda da je sitna riba ne može ni najstrastvenijim i najupornijim grickanjem oštetiti. Tako otporna ješka može dugo ostati netaknuta i sačekati dovoljno velika usta koja će je u jednom usisu progutati. No, veliko je pitanje bi li ta ista usta usisala trpa da je u neposrednoj blizini bio crv ili bar lignja. O tome nitko ne priča. Da pojasnim. Kad uđete u *caffè* i zatražite kavu, a ljubazni šanker vam na izbor stavi *Nescaffè*, *Hausbrandt*, *Jacobs* ili pak naravnu tur-

sku, uz dodatne mogućnosti - sa šećerom ili natrenom, mlijekom ili šlagom - tada mozgate i odabirete najbolje. Ali ako nakon nekoliko dana provedenih u divljini, naletite na planinsku kućicu na osami u kojoj će vam domaćin pružiti vrući okrnjeni lončić sa smekastom tekućinom koju samo on naziva kavom, zadovoljno ćete je srknuti ne promišljajući se ni tren. Ista je stvar i s ribama. Kad podlanica naleti na naješkana trpa, ako je gladna i ako uokolo nema ničeg drugog, progutati će ga. No ukoli-

ko postoji alternativa, sigurno će ga zaobići.

3200 PAX trpova

Ribari su rijetko kada potpuno

iskreni u opisima svojih tehnika i rezultata.

Čak će i prijatelji u razgovoru, često i nehотиčno, malo zaobići punu istinu. Takav je slučaj i s jednim mojim prijateljem

Pravilnik o zaštiti trpova (Holothurioidea) NN 76/98

Posebno zaštićenim životinjskim vrstama proglašavaju se vrste trpova:

1. Obitelj *Holothuridae*, i to:
  - *Holothuria forskali*;
  - *Holothuria helleri*;
  - *Holothuria impatiens*;
  - *Holothuria mammata*;
  - *Holothuria polii*;
  - *Holothuria sanctori*;
  - *Holothuria stellati*;
  - *Holothuria tubulosa*;
2. Obitelj *Stichopodidae*, i to:
  - *Eostichopus regalis*;
3. Obitelj *Synalactidae*, i to:
  - *Mesothuria intestinalis*;
4. Obitelj *Cucumariidae*, i to:
  - *Ocnus planci*;
  - *Ocnus petiti*;
  - *Pseudocnus grubei*;
  - *Pseudocnus syracusanus*;
  - *Paracucumaria hyndmani*;
  - *Stereoderma kirchsbergi*;
  - *Leptopentacta elongata*;
  - *Leptopentacta tergestina*;
5. Obitelj *Sclerodactylidae*, i to:
  - *Pseudothyone raphanus*;
  - *Pseudothyone sculponea*;
6. Obitelj *Phyllophoridae*, i to:
  - *Phyllophorus granulatus*;
  - *Phyllophorus urna*;
  - *Neocucumis marioni*;
  - *Thyone fusus mediterranea*;
  - *Thyone cherbonnieri*;
  - *Thyone gadeana*;
  - *Havelockia inermis*;
7. Obitelj *Synaptidae*, i to:
  - *Labidoplax buski*;
  - *Labidoplax decaria*;
  - *Labidoplax digitata*;
  - *Labidoplax media*;
  - *Labidoplax thomsoni*;
  - *Leptosynapta inhaerens*;
  - *Leptosynapta makrankyra*;
  - *Leptosynapta minuta*;
8. Obitelj *Myriotrochidae*, i to:
  - *Myriotrochus geminiradiatus*.

Obrana ili... - Slučajno zakačen trp izbacuje utrobu koju će u idućih 48 sati regenerirati.

koji je svojevremeno lovio isključivo parangalima. Kada bi se vratio sa 6 - 7 kilograma ribe, sav bi sijao od sreće jer je dobro prošao. A to što bi u tim ribolovnim pohodima lovio s četiri parangala od po sto udica i što bi ih topio ukupno osam puta u 24 sata, nigdje nije spominjao.

Matematički omjer je poražavajući. U moru je bilo 3200 udica koje su sve zajedno ulovile tek 6 kilograma ribe. A svaka je udica bila naješkana, nećete vjerovati, isključivo trpom!

Davno je to bilo i taj moj prijatelj više ne lovi, na čemu smo mu zahvalni i ja i svi trpovi Jadrana. No nažalost, on nije jedini koji tako lovi.

Trepank i preteča viagre

Trp kao ješka ima samo tri kvalitete - bijelu boju, žilavost i dostupnost, dok su mu ostale karakteristike koje bi ga trebale činiti dobrom ješkom daleko ispod prosjeka.

Nažalost, mistifikacija trpa duboko je ukorijenjena i teško ju je ogoliti i razotkriti. Utemeljena je na sporadičnim ulovima koji u priči narastu preko svih razumnih granica pri čemu se realnost gubi pred zastorom želja i ribarske mašte.

Neke istočne kulture, među kojima Japan zauzima prvo mjesto, trpa koriste i u prehrani. Najpoznatiji takav pripra-

vak je gurmanski specijalitet tzv. *trepank*.

Osim toga istočnjaci mu pripisuju i snažna afrodisijajčka svojstva. Nikakvo čudo. Sa svojom falusoidnom formom u njihovom je misterioznom svijetu kultova i nadnaravnih sila lako zauzeo počasno i značajno mjesto davno prije pronalaska viagre.

Tako je početkom devedesetih godina prošlog stoljeća počelo intenzivno izlovljavanje trpova na našoj obali radi zadovoljavanja nezasićenog dalekoistočnog tržišta.

Srećom ubrzo se ustanovilo da se na taj način već u prve dvije godine desetkovao broj ovih talnih organizama. Stoga je 1998. godine donesen zakon kojim se svih 36 vrsta trpova koji nastanjuju našu obalu Jadranskog mora stavlja u zaštitu, te se zabranjuje izlov i sakupljanje u komercijalne svrhe (Pravilnik o zaštiti trpova (Holothurioidea) NN 76/98).

Danas ga sakupljaju samo ribari koji još uvijek vjeruju u njegovu jedinstvenu privlačnu moć. Nadajmo se da će i oni uskoro odustati od toga jer u moru ima nebrojeno atraktivnijih mamaca za ribolov koji uz manje truda mogu dati puno bolje rezultate.

A ako sumnjate u sve ovo, pokušajte se prisjetiti jeste li ikada vidjeli da tko napada ili gricka trpa dok lijeno leži na dnu. Ako vidite tako što, javite mi. ☺